

sorolható tárgy (pl. nyílhegy). Találtunk néhány darab tűzkövet is.

Előkerült még az őskoriakon kívül egy Árpád-kori fazéktöredékeket tartalmazó objektum is.

A feltárást a NKÖM finanszírozta.

Munkatárs: Marton Erzsébet, konzulens: Ilon Gábor.

REGENYE JUDIT

301. Tihany, Óvár, őskori földvár

A részletes jelentést lásd a 63–70. oldalon.

(Veszprém megye) B, LT

NOVÁKI GYULA – UZSOKI ANDRÁS

302. Tihany, Sajkod

(Veszprém megye) Rő

Tihany-Sajkodban kiásott és még nem betemetett gázvezeték árkában, több helyen római kori településre utaló edény- és téglatöredékeket, habarcsos kőszakaszokat figyeltünk meg. A Seregély utca Mályva utcától K-re eső szakaszán kidobott, nagyméretű tufa kőlapok egy megbolygatott római kori sírra utalnak. A sír helye kideríthetetlen. A Seregély utcában, a Mályva utcától Ny-ra eső szakaszon, a saroktól nem messze egy háztetőszerűen lefedett, részben elbontott kőlapos, római sírt találtunk, amelyben egy-két csonttöredéken kívül egyéb lelet nem került elő. A rendelkezésre bocsátott munkásokkal kitisztítottuk a sírt, a régész elvégezte annak dokumentálását.

ÁCS ATTILA – SZÉNÁSY ZSOLT – LIPPAI JÁNOS –

DR. PALÁGYI SYLVIA

303. Tiszalúc, Sarkad

(Borsod-Abaúj-Zemplén megye) U, R, Sza, Kö

A jelenleg folyó kutatásoknak elsődleges célja, hogy feltárjuk a középső újkőkori (Kr. e. 6. évezredi) falu még fellelhető temetkezéseit. Az 1999. évben az átkutatott terület megközelítette az 500 m²-t, amelyről összesen 3 őskori (1 rézkori és 2 középső újkőkori) temetkezés maradványa került elő. Az újonnan előkerült sírokkal együtt 13-ra emelkedett a lelőhely Alföldi vonaldíszes kultúrához tartozó temetkezéseinek a száma. A feltárt felületen oszlophelyek, omladék és padlómaradványok figyelemre méltó mennyiségben kerültek elő. A cölöpmennyiség és elosztás alapján bizonyosra vehető, hogy több újkőkori házat lehet majd rekonstruálni. A házak közvetlen szomszédságában hatalmas méretű (átlagban 8–10 m hosszú, 4–6 m széles, 1,5–2 m mély) hulladékkal teli gödrök sorakoztak, amelyekből kettőt teljesen, egyet részben sikerült feltárni. Reményeink szerint alkalmasak lesznek az újkőkori település mindennapi életének, megélhetési és környezeti viszonyainak vizsgálatára, mivel kerámiában, eszközanyagban, állatcsontban és növényi maradványokban bővelkedtek.

A középső újkőkori emlékek mellett több szarmata és középkori objektumot is feltártunk.

E központi lelőhelytől kb. 200–250 m-re északra lévő kisebb dombon kutatászelvényeket nyitottunk. Az itteni munkálatok rézkori (Hunyadihalmi csoport) házmaradványokat és hulladékgyödröket eredményeztek.

Konzulense Patay Pál.

ORAVECZ HARGITA

304. Tiszapüspöki, Karancs, Háromág-dűlő:

kora bronzkori áldozati gödör és kora vaskori épület

A részletes jelentést lásd a 47–64. oldalon.

(Jász-Nagykun-Szolnok megye) U, R, B, V

CSÁNYI MARIETTA – CSEH JÁNOS – TÁRNOKI JUDIT

305. Tizzasüly, Dudi

(Jász-Nagykun-Szolnok megye) Sza

Tizzasüly Dudi nevű határrészén, a településtől távol D-re, Tizzasüly–Jászládány–Besenyszög határszögletben a Besenyszögre vezető műúttól K-re lévő csatornától tovább K-re, kb. 200 m-re, a gázvezeték nyomvonalának 27,5–27,6 km-e között, kb. 80 × 50 m-es területen igen szórványos római kori szarmata megtelepedésre utaló nyomokat találtunk. A munkaárok kiásása után a profilokban a lelőhelyen értékelhető régészeti objektumot nem tudtunk megfigyelni.

DR. MADARAS LÁSZLÓ

306. Tizzasüly, Györgyele-dűlő

(vagy Sebes-éri-dűlő)

(Jász-Nagykun-Szolnok megye) Ó, Sza, Á

Tizzasülytől Ny–DNy-ra, a falutól távol a besenyszögi határ közelében, a Tizzasülyre vezető műúttól É-ra kb. 300–400 m-re, a Sebes-ér vagy Györgyele-ér által körbefolyt lapos kiemelkedés közepén, a gázvezeték nyomvonalának 30,3–30,6 km-e között, 300 × 100 m-es területen átlagos intenzitású telepjelenségekre utaló leleteket találtunk az őskorból és a szarmata időszakból. A nyomvonal 30,9–31,1 km-e között, kb. 200 × 50 m-es területen Árpád-kori cserepeket gyűjtöttünk, mennyiségük átlagos telepjelenségekre utal. Mindkét helyen a munkaárok kiásása után a profilokban a lelőhelyen értékelhető régészeti objektumot nem tudtunk megfigyelni.

DR. MADARAS LÁSZLÓ

307. Tolna, Mözs, Icsei-dűlő

(Tolna megye) U, R, B, Ge

Az S-9-es gyorsforgalmi út leletmentő ásatásán 1995-ben és 1996-ban többek között egy 5. századi germán temetőt és ugyanazon közösség településének jó részét tártuk fel. 1999-ben a nyomvonalhoz déli irányban csatlakozóan a telepnek újabb két házat és 12 gödrét bontottuk ki. Így a feltárt 5. századi hat-cölöplyukas házak száma 15-re, a gödrök száma közel 50-re nőtt.

A kora népvándorlás kori jelenségek mellett neolit (Dunántúli vonaldíszes kultúra), rézkori, kora és késő bronzkori települési objektumokat is kibontottunk.

Az ásatáson részt vett Balogh András régészhallgató.

ÓDOR JÁNOS GÁBOR

308. Tolnanémedi, Nyebojsza

(Tolna megye) I

A falutól D-re emelkedő dombok közül a legmagasabbikon található a földvár. Korábban szőlőt műveltek itt, ezért a rigolózással tönkretették az erődítést. A perem szélén világháborús futóárkok és gödrök is láthatók. A Ny-i széle szakadékos, itt a löszfal folyamatosan szakad le. A K-i oldalon közepesen meredek az oldal. Az egész földvár parlag, magas fűvel. Az egykori erődítésből ma már csak a Ny-i oldalon látszik az egykori sáncárok nyoma, terasz formájában. Leletet csak a K-i oldalon, vaddisznótúrásban találtunk.

Elkészítettük a geodéziai felmérést.

MIKLÓS ZSUZSA

309. Tornyiszentmiklós, Csertai-dűlő

(Zala megye) B, Ró, Kö

A lelőhely az M70 autót Letenye és Tornyiszentmiklós közötti nyomvonalán, a 19+950–20+056 kilométerszelvények között található. A falu határának Ny-i széle közelében az Ó-Lendva-patak holt ága É-i partján, az ártérből enyhén kiemelkedő halmon, 250 × 120 m-es területen sok apró, kopott, edénytöredéket találtunk terepbejárásunk során. A leletek késő bronzkori, esetleg római és középkori településről árulkodnak.

A tervezett nyomvonal a lelőhely közepén halad keresztül. Az építkezés megkezdés előtt a településnyomok szondázó ásatása szükséges.

VÁNDOR LÁSZLÓ – PUSZTA SÁNDOR

310. Tornyiszentmiklós, Külső-Pálka

(Zala megye) Kö

A lelőhely az M70 autót Letenye és Tornyiszentmiklós közötti nyomvonalán, a 17+466–17+650 kilométerszelvények között található. A ma már mesterséges mederben az Ó-Lendva-patakba folyó Lendvaújfalui (Bodorvölgyi)-patak egykori, a Kerkába tartó medrének É-i partján, a vizenyős területből szigetszerűen kiemelkedő, 240 × 100 m-es területen, friss szántásban elszórtan lehetett középkori edénytöredékeket találni terepbejárásunk során. A tervezett nyomvonal D-i részéből mintegy 150 × 150 m-es területet érint. Az építkezés megkezdés előtt a középkori településnyom szondázó ásatása szükséges.

VÁNDOR LÁSZLÓ – PUSZTA SÁNDOR

311. Tornyiszentmiklós, Nagyszegi-dűlő

(Zala megye) V, Ró

A lelőhely az M70 autót Letenye és Tornyiszentmik-

lós közötti nyomvonalán, a 16+650–16+800 kilométerszelvények között található. A község határ K-i széle közelében, az Ó-Lendva-patak és a Kerka-folyó holt ága fölé magasodó domb tetején. A megfigyelésre nem igazán alkalmas körülmények (őszi mélyszántás boronálatlan bakhátai, valamint gázos lucerna) ellenére terepbejárásunk során egy 150 m átmérőjű területen sikerült néhány őskori (kora vaskori) és talán római kori házikeramia-töredéket gyűjteni. A tervezett nyomvonalba a lelőhely D-i harmada, mintegy 150 × 150 m-es területet esik. Az földmunkák megkezdés előtt a szondázó ásatás elvégzése szükséges.

VÁNDOR LÁSZLÓ – PUSZTA SÁNDOR

312. Tornyiszentmiklós, Tüskei-dűlő

(Zala megye) Kk, Kú

A lelőhely az M70 autót Letenye és Tornyiszentmiklós közötti nyomvonalán, a 19+230–19+370 kilométerszelvények között található. A falu belterületének Ny-i széle közelében, az Ó-Lendva-patak É-i partjára enyhén lejtő domboldalon, a megfigyelésre nem igazán alkalmas körülmények (őszi mélyszántás boronálatlan bakhátai) ellenére, terepbejárásunk során 120 × 80 m-es területen, elszórtan találtunk késő középkori – kora újkori edénytöredékeket. A tervezett nyomvonal a lelőhely közepén halad keresztül. A földmunkák figyelemmel kísérése szükséges.

VÁNDOR LÁSZLÓ – PUSZTA SÁNDOR

313. Törökbálint, Tópark

(Pest megye) Ó

Törökbálint, Tópark őskori lelőhelyen a Pest Megyei Múzeumok Igazgatósága 1995 óta folytat feltárásokat a terület fokozatos beépítésével párhuzamosan. A feltárt területen 27 objektumot találtunk: házakat, gödröket, cölöplyukakat.

13/A. és 13/B. objektumok: két, egymással összefüggő kisebb gödör, bennük égés nyoma, körülöttük cölöplyukak rendszere.

3. objektum: nagyméretű, kisebb gödrök rendszeréből áll. Belőle sok kerámia, állatcsont és patics került elő.

2. objektum: nagyjából téglalap alakú; rosszul égetett, szabálytalan alakú agyagtömbökkel van kirakva. Ezek felett egy ló (?) koponya, alattuk nagy edények darabjai egy helyen. Az objektumból nagyon sok kerámia, égett és nem égett állatcsont mellett faragott csont „masni”, tavi kagyló és egy vas (!), köpűs, hegyes szerszám vagy fegyver került elő.

15. objektum: ház, belőle több orsógomb, egy fekete obszidiándarab, állati bordából készült, két végén rovátkolt szerszám, bronzöntvény (?) darab került elő a sok kerámia és állatcsont mellett. (Bordából készült eszköz a 14. objektumban – házban – is volt.)

14. objektum: körülötte félkörben cölöplyukak helyezkednek el.